

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA CLUJ-NAPOCA
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE

„Gheorghe Șincai”

540074, Târgu Mureș, str. Al. Papiu Ilarian, nr.10A, tel/fax: 0265.260238,
e-mail: secretariat.icsumures@acad-cj.ro

PROIECT DE CERCETARE 2025

Proiect de cercetare 2025: *Elite culturale: publiciști, scriitori, poeți, artiști, istorici, filologi în România interbelică*

În sociologie, în categoria elite nu sunt considerați neapărat cei care sunt mai buni decât alții, cei mai harnici, cei mai inteligenți sau mai talentați. Majoritatea cercetărilor se referă la oamenii care au mai multă putere socială, au capacitatea de a influența alți oameni.

Dintr-o perspectivă istorică, elitele au reprezentat grupul care a gestionat principalele „probleme publice” ale comunității, participând la luarea celor mai importante decizii, sau au influențat luarea deciziilor. Elitele au putere sau influență grație rolului legat de poziția lor, prestigiul de care se bucură permițându-le să joace rolul de model, contribuind, împreună cu grupul, la influențarea normativă a comportamentului altora.

Proiectul *Elite culturale: publiciști, scriitori, poeți, artiști, istorici, filologi etc. în România interbelică*, reprezintă un capitol din proiectul managerial *Elita transilvan de la Unire la Regimul comunist (1919-1948)*. Proiectul pe anul 2025 al colectivului de istorici de la ICSU „Gh. Șincai” are în vedere reconstituirea biografiei elitelor care au excelat în primul rând la nivel local. Potrivit sociologiei elitelor, personalitățile locale reprezintă *elita purtătoare de valori*, grupul care prin opera publică a reprezentat valorilor tradiționale, care a asigurat funcționalitatea morală a societății. Cercetarea va avea drept criteriu de selecție oamenii de cultură care s-au impus prin prestigiu, prin pregătirea universitară (posesori de licență), prin carieră, prin implicarea în proiecte de culturalizare, ca membri în ASTRA, în asociații culturale sau profesionale, care au fost activi în presă și în proiectele naționale.

Elitele sau „persoanele cele mai cultivate” din societatea transilvană interbelică vor cunoaște în strategia proiectului atât o reconstituire „prosopografică”, concretizată în redactarea de micromonografii ale elitelor interbelice, cât și în dezvoltarea unor studii de caz, prin prezentarea personalităților reprezentative pentru diferitele opțiuni ideologice (liberalism, național-țărănișm, legionarism, comunism, autonomism) sau prin contribuții de excepție la dezvoltarea patrimoniului cultural național.

Conținut:

1. Redactarea a minim 800 de voci reprezentative din rândul elitelor transilvane
2. Reconstituirea profilului cultural, intelectual, politic a unor elite reprezentative:

Biliuță Ionuț, *Continuități și clivaje ideologice și culturale la elitele transilvane*;

Boldea Iulian, *Amfiteatre și închisori: scriitorii români din perioada interbelică în regimurile totalitare*;

Costea Maria, *Elitele din România interbelică - imagine externă*;

Martiniuc Narcis, „*Dialog*” *interconfesional la elitele Bisericii Greco-Catolice: Aloisie Tăutu și revista „Vestitorul”, 1925-1937*

Mașca Corina, *Originea elitelor comuniste din anii '50*;

Sălcudean Nicoleta, *Tendențe și metodologii în critica literară românească: tradiționalism/modernism*;

Scurtu Tatiana, *Elitele românești din Arcul Intra Carpatic și idealurile identitare în perioada interbelică – preoți, învățători și publiciști*;

Sigmirean Cornel, *Elitele ardelenene în Regat*;

Simon Zsolt, *Elita reformată în perioada interbelică și importanța studiilor în străinătate. Cazul lui László Dezső (1904–1973)*;

Șincan Anca, *Istoricii Mitropolitului Bălan și supraviețuirea lor în comunism: cazul lui Nicolae Mladin*;

Teodor Corina, *Ilie Dăianu în căutarea istoriei bisericii greco-catolice*;

Truța Iozsef Ferencz, *Augustin Popa: rolul unui intelectual transilvan în vremuri de răscruce*;

Zăloagă Marian, *Receptarea activității muzicianului Franz Xaver Dressler (1898-1981)*.

Număr cercetători: 11 cercetători, din care 9 cu normă întreagă și 2 cu ½ de normă și 2 asistenți de cercetare; din totalul lor 10 au doctoratul în istorie, doi în filologie și un doctorand în istorie.

-Perioada: ianuarie - 30 noiembrie 2025

-Proiect managerial, finanțat de Academia Română

Târgu Mureș, 23 ianuarie 2025

Director

Prof. univ. dr. Cornel Sigmirean

